

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 39P/56/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2118208480
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Hauerlandová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2019:2118208480.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Ivanou Hauerlandovou, PhD. v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: O. U., A.. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, J. Bottu 4, Trnava, maloleté dieťa rodičov: matky - U. U., A.. XX.XX.XXXX, W. T. XXX a otca - A. M., A.. XX.XX.XXXX, S. W. U. X, S., t.č. Ústav na výkon trestu Hrnčiarovce nad Parnou, o zníženie výživného, t a k t o

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Dňa 17.10.2018 bol tunajšiemu súdu doručený návrh otca, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 19P/11/2018 v časti týkajúcej sa výživného tak, že výživné, určené pre maloletého O. sa počnúc dňom právoplatnosti rozsudku znižuje zo sumy 60,- €, na sumu 40,- € vopred k rukám matky. Návrh odôvodnil tým, že na základe rozsudku Okresného súdu Trnava sp. zn. 19P/11/2018 ho súd zaviazal k úhrade mesačného výživného vo výške 60,- € z dôvodu, že sa zmenili jeho majetkové a zárobkové možnosti, ako aj z dôvodu, že v súčasnosti sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody. Otec k návrhu nepriložil žiadne listiny, na preukázanie svojich tvrdení označil potvrdenie o dĺžke výkonu trestu odňatia slobody a potvrdenie o príjme v ÚVTOS, keďže je pracovne zaradený.

2. Matka podaním zo dňa 23.11.2018 doručené súdu dňa 26.11.2018 s návrhom nesúhlasila, predložila aktuálne potvrdenie o príjme.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi v spise: návrh otca, príjem matky a otca, výsledky lustrácií, a pripojenom spise 19P/11/2018: rodný list, zápisnica o určení otcovstva, nájomná zmluva, pracovná zmluva, výplatné pásky, potvrdenia o výdavkoch, rozsudok č. k. 19P/11/2018- 29 zo dňa 18.04.2018 a zistil nasledovné skutočnosti: Matka na pojednávaní uviedla, že otec má určené výživné vo výške 60 eur, ktoré neplatí, platil 40 eur. Od júla-augusta 2018 platil 40 eur, už v decembri jej prišlo 40 eur z exekútorského úradu. Pracuje ako čašníčka v CG. Y., jej čistý príjem je 448 eur. Bývanie je 106 eur nájom, plyn + elektrina 90 eur, škôlka 50 eur ZRPŠ ročne. Strava na maloletého je cca 100 eur, oblečenie 100 eur, drogéria 10 eur, maloletý má bežné výdavky, nemá špeciálne výdavky. S návrhom na zníženie výživného nesúhlasila, otec sa o maloletého zaujíma, maloletý chodí so starou matkou na návštevy raz za dva mesiace. Je to z iniciatívy starej matky, otec maloletého nekontaktuje. Informácie má od starej matky, aj jej telefonuje, keď ho varuje. Maloletý v septembri nastúpi do základnej školy na Y.. Keď súd určoval 60 eur, otec bol vo výkone trestu za drogy. Ešte by mal byť vo výkone 4 roky. Od posledného rozhodnutia sa jej príjem nezmenil. Opatrovník nesúhlasil s návrhom na zníženie výživného, maloletý nastupuje na základnú školu, náklady sa zvýšia.

4. Z rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 19P/11/2018-29 zo dňa 18.04.2018 právoplatný dňa 18.05.2018 a vykonateľný dňa 02.05.2018 vyplýva, že maloletý O. U., A.. X.X.XXXX bol zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého Kristiána zastupovať a spravovať jeho majetok. Otec je povinný s účinnosťou od 21.2.2018 prispievať na výživu maloletého O. sumou 60,-eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Dlhé výživné za obdobie od 21.2.2018 do 18.4.2018 vo výške 137,14 eur súd povolil otcovi splácať v mesačných splátkach vo výške 5,-eur splatných spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok, teda výživné bolo určené v období posledného polroka pred opätovným návrhom zo strany otca. Otec je t.č. v ústave na výkon trestu odňatia slobody od 08.11.2012 do 08.11.2023, kde je pracovne zaradený a jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 01-12/2018 predstavuje sumu vo výške 115,44 €. Z potvrdenia matky o príjme vyplýva, že jej čistý mesačný príjem predstavuje sumu vo výške 448,38 €.

5. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „ZR“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 2 ZR, ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia

Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 26 ZR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 121 CMP, rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

6. Súd pri svojom rozhodovaní o návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti na maloletého prihliadol na potreby maloletého primerané veku, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch povinných rodičov, zohľadnil skutočnosť, že otec nevyužil právo zúčastniť sa pojednávania, k návrhu nepriložil listiny, na ktoré sa odvolával, ďalej na skutočnosť, že otec si vyživovaciu povinnosť neplní v rozsahu stanovenom rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 19P/11/2018-29 zo dňa 18.04.2018, hoci jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie 01-12/2018 predstavuje sumu vo výške 115,44 € a výživné má prednosť pred inými výdavkami, ako aj na nesúhlas opatrovníka maloletého dieťaťa so znížením a v neposlednom rade na starostlivosť matky o maloletého, na ktorej strane nedošlo k zmene pomerov, ako aj na vývoj životných nákladov. Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená pred rokom, otec nepreukázal, že od posledného rozhodnutia o určení vyživovacej povinnosti k maloletému došlo v čase podania návrhu alebo rozhodovania súdu bez jeho zavinenia k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu

už aj tak podľa názoru súdu nízkeho výživného a preto návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietol, keď dospel k záveru, že zníženie nie je v záujme maloletého.

7. Súd odkazuje na názor vyjadrený v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 20. 2. 2019, sp. zn. 3 Cdo 236/2018, podľa ktorého: „Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Tento princíp sa uplatňuje aj vtedy, keď povinný svojím konaním berie na seba neprimerané majetkové riziká, zahŕňajúce aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, prípadne vedie až k strate jeho príjmu a tým aj k strate možnosti platiť výživné. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného. Obdobné negatívne dopady na možnosť platiť výživné, aké má konanie povinného, ktorým sa sám bez vážneho dôvodu (nie v dôsledku objektívnych príčin ním nezavinených), vzdal doterajšieho výhodnejšieho zamestnania (s vyšším príjmom) a zamenil ho za zamestnanie menej výhodné, kde dosahuje nižší príjem (§ 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine), má úmyselné protiprávne konanie povinného majúce znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov. Aj v takom prípade je namieste uplatnenie princípu potenciality príjmov. Skutočnosť, že takýmto konaním sa povinný vzdal objektívnej možnosti platiť výživné, nemôže byť na úkor oprávneného. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 veta druhá Zákona o rodine by viedol k absurdným dôsledkom, medziiným k tomu, že povinný by sa svojim úmyselným násilným konaním voči oprávnenému s následnou väzbou a právoplatným uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody „zbavil“ (alebo mohol „zbaviť“) svojej vyživovacej povinnosti.“

8. Súd poukazuje na to, že by bolo v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať oveľa vyšší príjem, ak by sa otec úmyselným protiprávnym konaním nevzdal výhodnejšieho zamestnania a zárobku tým, že sa dopustil úmyselnej trestnej činnosti. Naopak, súd mal preukázať, že na strane maloletého dôjde čoskoro k zmene pomerov, keď maloletý nastúpi na základnú školu, s čím sú spojené zvýšené výdavky spojené s nástupom do školy, ktoré je nevyhnutné vynaložiť aj v čase pred nástupom do školy.

9. Na základe takto vykonaného dokazovania súd potom dospel k záveru, že návrhu otca na zníženie výživného nie je možné vyhovieť, pretože od posledného rozhodovania nedošlo na jeho strane k žiadnej zmene pomerov, ktorá by zníženie výživného odôvodňovala. Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 19P/11/2018-29 zo dňa 18.04.2018 bol otec zaviazaný s účinnosťou od 21.2.2018 prispievať na výživu maloletého O. sumou 60,-eur mesačne a to vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počas konania sp. zn. 19P/11/2018 už bol vo výkone trestu odňatia slobody (od 08.11.2012), proti rozsudku sa otec neodvolal. Súd v konaní sp. zn. 19P/11/2018 vychádzal zo stavu v čase rozhodovania, kedy bol otec vo výkone trestu odňatia slobody, táto skutočnosť už bola zohľadnená, súd sa v konaní sp. zn. 39P/56/2018 mohol zaoberať už len obdobím po vyhlásení rozsudku, nakoľko nemohol preskúmať predchádzajúce právoplatné rozhodnutie súdu. Súd nezistil žiadnu zmenu pomerov na strane výživou povinného otca v období od poslednej úpravy, resp. od času podania návrhu v októbri 2018 doposiaľ, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia, a ktoré okolnosti by už neboli zohľadnené v predchádzajúcom konaní. Otcom tvrdený dôvod na zníženie nie je daný a vznikol dávno predtým, ako súd rozhodol rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 19P/11/2018-29 zo dňa 18.04.2018 a trvá aj v čase rozhodovania súdu. Otec maloletého si musí uvedomiť, že s narodením dieťaťa sa spája zodpovednosť a tým aj záväzok rodičov o jeho výživu, výchovu a celkovú starostlivosť. Vyživovacia povinnosť je prvoradou a zákonnou povinnosťou rodiča. Otec bol odsúdený za protiprávne konanie a v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Nepochybniteľne len a len otec maloletého nesie individuálnu zodpovednosť za to, že sa dopustil protiprávneho konania, že bol v dôsledku toho právoplatne odsúdený, a že bol odsúdený na trest odňatia slobody, ktorý je nútený vykonávať v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Výlučne sám otec maloletého sa tak spáchaním trestnej činnosti pričínil, zaviniť, že v súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody a výlučne on sám je zodpovedný zato, že je v súčasnosti nútený byť v prostredí, kde nie je taká príležitosť zamestnať sa, ako by tomu bolo v prípade, ak by bol na slobode. Sám otec maloletého sa pripravil o možnosť nájsť si na slobode vhodné trvalé zamestnanie, zamestnanie vhodné a primerané jeho schopnostiam, vzdelaniu, veku, prípadným zdravotným obmedzeniam, zamestnanie také, aby mal dostatočný príjem.

10. S poukazom na § 57 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, súd nerozhodoval o povinnosti nahradiť trovy konania, nakoľko účastníci takýto návrh nepodali.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z.z.) a ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia súdom.